

Aqqalu C. Jerimiassen

EM 2026/158-1

Atassut

01. Oktober 2026

Forslag til forespørgselsdebat om, spørgsmålet om behovet for at udvide landsdækkende tilbud om psykologisk behandling og samtaleforløb med det formål at fremme samfundets og individets udvikling.

(Medlem af Inatsisartut Bentiaaraq Ottosen, Atassut)

Når vi begynder at diskutere, hvordan vi som samfund kan komme videre, kommer vi ofte til at bevæge os ud i mange forskellige retninger, og det fører til mange beskyldninger.

Der opstår pegen fingre, vrede, brug af vrede og mange forskellige former for provokationer.

Men hvem er det desværre, der bliver ramt i den situation?

Det bliver de mennesker, som faktisk har brug for hjælp. I stedet for at fokusere på dem bliver der her i salen ofte løftet faner og ført markeringer.

At komme videre som menneske afhænger i høj grad af den enkelte selv. Hvis man ikke selv har viljen til at handle, risikerer man at blive stående fast i den situation, man befinder sig i. For vi kan ikke hjælpe et voksent menneske, der ikke ønsker hjælp, hvis vedkommende ikke selv erkender, at der er et problem, og at der er behov for hjælp.

Men vi har mange medmennesker, som er meget tilbageholdende, fordi de skammer sig eller ikke har modet til at henvende sig til det offentlige.

De er meget forskellige fra mennesker, der fornægter deres problemer, og de kan ikke sammenlignes med dem.

Når vi ser på den situation, vi står i i dag, hvor mange af vores medmennesker går rundt med indre smerter og føler sig fastlåst, bør vi som folkevalgte hver især kunne sige til disse mennesker:

Det er ikke skamfuldt at bede om hjælp. At bede om hjælp er en styrke. At erkende det er en styrke!

Vi må samtidig erkende, at der mange steder er behov for socialrådgivere og fagpersoner med viden om psykisk behandling. Det bør vi alle kunne samarbejde om som en vigtig opgave i forbindelse med finanslovsforhandlingerne, i stedet for blot at fortsætte med at vifte med fanerne her i salen.

For hvad ender vi med at opnå, hvis vi fortsætter med den måde at tale om tingene på, hvor man eksempelvis siger: „Fordi du er mand, skal du ikke tale om dine følelser“ eller „Fordi du er kvinde, ved du ikke noget om jagt og fiskeri“?

Vi ser nogle meget tydelige eksempler på, at vi som folkevalgte, når det handler om mennesker, der har brug for hjælp, alt for ofte ikke bruger lige så meget tid her i salen på at følge og diskutere disse emner grundigt. Debatterne bliver i stedet hurtigere afviklet end eksempelvis debatter om fiskeri eller andre mere traditionelle politiske emner.

Vi har allerede set, hvor stor forskel der kan være på længden af debatterne. Da fiskeriet blev debatteret den 30. september 2026, foregik debatten hele dagen og var meget livlig – så meget, at andre punkter på dagsordenen ikke nåede at blive behandlet.

Skal vi virkelig fortsætte med den prioritering?

Når det derimod handler om mennesker, er vi ikke altid lige gode til at følge debatten hele vejen igennem og vise den samme interesse.

Burde vi ikke derfor spørge os selv, om netop dette er en del af den situation, vi står i som samfund? Når vi diskuterer, hvilke problemer der står i vejen for, at vi som samfund kan komme videre, taler vi om heling og mange andre emner, som i dag bliver diskuteret politisk. Men den politiske interesse er alt for ofte for lille, når disse emner bliver debatteret, og derfor bliver problemerne ikke mindre.

Men hvilke tilbud er det så, og hvordan skal de se ud, når vi taler om menneskelige problemer her i landet?

Hvis man har et alkoholproblem, findes Allorfik som en mulighed. Hvis man har selvmordstanker, findes Tusaannga. Men problemet er stadig stort. Er den behandling, der tilbydes gennem Allorfik, tilstrækkelig? Eller bør vi i højere grad gøre brug af de fagpersoner, der er uddannet inden for behandling her i landet?

Har kommunernes familiehuse langs kysten tilstrækkelige ressourcer og muligheder?

Når det gælder problemer med euforiserende stoffer, bliver der så givet tilstrækkelig hjælp til at komme videre?

Hvis vi som folkevalgte ikke selv er uddannet inden for disse områder, kan vi ikke bare svare på disse spørgsmål på egen hånd. Men vi kan fastlægge de politiske rammer og tilpasse de økonomiske rammer.

Vi skal kunne undersøge og afdække, hvordan behovet ser ud i hele landet. Derefter må de faguddannede og eksperterne tage over og udføre arbejdet.

Tak for forespørgselsdebatten. Vi håber fra Atassuts side, at Naalakkersuisut vil tage de emner og problemstillinger, der er blevet rejst under denne debat, med videre i deres arbejde.